

Mariborski pokop demokracije Naveza Študentske organizacije Univerze v Mariboru in SMS politični škandal brez primere? - Ali je bila strankina volilna kampanja brezmadežna, lahko ugotovijo šele računski sodniki "Doslej še nismo imeli poslanca, ki bi se bil za to odgovorno funkcijo 'kvalificiral' z brezobzirnim uničenjem demokracije na kakšni nižji ravni. In še manj poslanca, ki bi tudi potem izjavljal, da v tem ne vidi nikakršnega problema, saj da on na demokracijo gleda kot ekonomist, ne kot pravnik. Evropska norma je, da se od takih in podobnih nasprotnikov demokracije demokratične stranke v parlamentih jasno distancirajo (čeprav je njihov poslanski mandat seveda nesporen). Pri nas pa dr. Janez Drnovšek s tako stranko neženirano sklepa dogovore o medsebojni podpori." Tako ob rob še vedno nerazjasnjeni obvolilni relaciji med Študentsko organizacijo Univerze v Mariboru in Stranko mladih Slovenije, o "v nekem smislu največjem političnem škandalu v novi, demokratični Sloveniji", za Večer pravi Matevž Krivic. V mislih ima Marka Diacija, enega od štirih poslancev SMS v državnem zboru. Nekdanji ustavni sodnik, zdaj pravni svetovalec Novega vala, skupine v mariborskem študentskem parlamentu, govori o spornem statutu Šouma iz leta 1997, ki za najvišji organ študentske organizacije ni določil parlamenta, ampak famozni sedemčlanski upravni odbor, ki "nadzira poslovanje Šouma", njegovi člani pa praktično odločajo o vseh študentskih zadevah. Ta "nezaslišana diktatura" (bivših) funkcionarjev Šouma je po Krivičevem mnenju v grobem nasprotju tako s študentsko ustavo kot z zakonom o skupnosti študentov in torej nezakonita. Tudi če v ozadju te operacije ni bilo materialnih interesov, je dovolj šokanten že sam udar v demokratično študentsko organizacijo, pravi Krivic. Kdo je sprejel tak statut? Takratni študentski parlament. Očitno zaveden. Bistveno je namreč, pod čigavim vplivom, opozarja Krivic, namigujoč na pomembno podrobnost, da je pod statut podpisan tedanji predsednik študentskega parlamenta Marko Diaci. Zdaj 29-letni poslanec je bil pred odhodom v državni zbor direktor Zavoda Šoum, nekakšne vzporedne družbe, ki jo je Šoum ustanovil, ker študentske organizacije ne smejo več opravljati pridobitne dejavnosti. Nad podjetjem za turistično dejavnost Gaudeamus, ki je pod zavodovim dežnikom, ves čas visi peza čudnega finančnega poslovanja, vključno z načrtovano dokapitalizacijo, bolje rečeno privatizacijo, s katero bi nekaj glavnih študentskih funkcionarjev (med njimi direktor Šouma Drago Žura in Marko Diaci), če bi bila uspela, dobilo skoraj absolutno lastništvo Gaudeamusa. Pred dnevi je Diaci naposled posegel v dolgo in vročo Krivičevo časopisno korespondenco z mariborskimi študent-skimi funkcionarji. Še preden bi sporni statut dočakal presojo ustavnega sodišča (spodbudil jo je Mihec Bojc s kranj-ske Fakultete za organizacijske vede), je nekdanjemu ustavnemu sodniku od-govoril, da ni nedemokratičen, saj ga je sprejel "legalni in legitimni organ z dvotretjinsko večino". Da se je to zgodilo pod njegovim predsedstvom, Diaci kajpak ni zapisal. Učenci so že dohiteli učitelja Ko je bil Marko Diaci izvoljen za poslanca Stranke mladih Slovenije (SMS), so se pojavili namigi, da je Šoum (so)financiral strankino volilno kampanjo. Do danes nerazkriti posamezniki so iz pisarne Univerzitetne športne zveze, pridružene članice Šouma, pošiljali strankino propagandno elektronsko pošto. Generalni sekretar Šouma Matevž Frangež je to potrdil, imen pa ni hotel razkriti. Šoum je bil posrednik še enkrat. Stranka naj bi bila v časovni stiski, zato so se obrnili na Šoum, ali jim lahko preko njih podjetje Press Clipping iz Maribora opravi predvolilno storitev. Ni nepomembno, da je predsednik sveta SMS Drago Žura, ki je kot direktor Šouma odobril to posredništvo. Takoj po objavi volilnih izidov je bila pogodba med Šoumom in podjetjem Press Clipping prekinjena, pojavljanje Stranke mladih Slovenije v tej zgodbi pa ima predsednik Dominik S. Černjak danes za "nerodnost". Slovenska volilna zakonodaja, še posebej pri financiranju volilne kampanje, je skrajno luknjičava in zato stranke praviloma javnosti ne predstavijo, kdo vse jim je prispeval denar. Zaključna poročila, ki jih morajo po volitvah predložiti parlamentu in računskemu sodišču, so ponavadi za javnost povsem neuporabna. Javnost lahko izve podatke o tistih, ki so financirali volilno kampanjo, le, če stranke donatorje same predstavijo ali pa če računsko sodišče ugotovi, da je kampanjo financirala ustanova ali podjetje, ki tega ne bi smela (javna podjetja z večinskim lastniškim deležem države). Tako kot večina ostalih parlamentarnih strank tudi SMS v zaključnem poročilu ni predstavila, kdo vse je prispeval denar za strankino promocijo pred volitvami. Stranka je pred volitvami za naš časnik napovedala, da bo porabila le 3 milijone tolarjev. Znesek zbranega denarja se je nato povečal na 10,272.600,00 tolarjev. Večino denarja naj bi, tako zatrjujejo v stranki, pomenilo posojilo Delavske hranilnice d.d. iz Ljubljane (9 milijonov tolarjev), od katerega so na volilni račun prenesli 8,3 milijona tolarjev. Za skoraj 2 milijona tolarjev je bilo torej prispevkov posameznikov ali podjetij. Najzanimivejše pa šele pride. Pri isti

Delavski hranilnici je mariborska študentska organizacija nekoliko prej vezala 20 milijonov tolarjev likvidnostnih presežkov. Ali je pri tem šlo za nekakšno vezano trgovino, pri čemer je organizacija, katere edina skrb bi morali biti študenti, posredno financirala politično stranko, je brez kontrole računskega sodišča nemogoče ugotoviti. V Šoumu in SMS kakršnokoli nepravilnost kategorično zanikajo. Po zatrjevanju predsednika stranke so se za Delavsko hranilnico odločili izključno zaradi ugodnih kreditnih pogojev. Ne samo to. Če bi bili vedeli, da jo je izbral tudi Šoum, bi v SMS, pravi Černjak, posojilo najeli drugje... Vse v dveh milijonih No, z vračanjem denarja SMS najbrž ne bo imela težav. Če računski sodniki ne bi ugotovili nepravilnosti, bo SMS v nekaj mesecih dobila povrnjen denar za volilno kampanjo, torej nekaj več kot 2,8 milijona tolarjev (60 tolarjev za vsak dobljeni glas, SMS jih je zbrala 46.719), vsak mesec pa je stranka upravičena tudi do dotacije iz državne blagajne. V stranki so sicer še pred kratkim zatrjevali, da je bilo sponzorskega denarja za 3 milijone tolarjev, vendar pa nam je glavni tajnik stranke Jože Vozelj zatrdil, da so nekateri svoj prispevek napovedovali, a ga stranki kasneje niso nakazali. Tudi prispevki predsednika SMS-povedal je, da je v stranko, tudi za volitve, namenil okoli pol milijona tolarjev - naj bi bili zajeti v 2 milijona tolarjev sponzorskih prispevkov. Sicer pa stranka ni natančno izpolnila zakonske obveznosti, da v zaključnem poročilu predstavi poslovanje računov, s katerih so na posebni volilni račun prenesli denar. Razen podatka, da je bilo na redni račun nakazano 200 tisočakov prispevkov in da so z računa nakazali 8,3 milijona tolarjev na volilni račun, drugih natančnih podatkov niso predstavili. Tako kot velike stranke so se odločili za početje "starejših". Predstaviti čim manj. Učenci so torej že dohiteli učitelja. In to kljub zatrjevanju, da so od velikih povsem drugačni. V olajševalno okoliščino jim lahko štejemo le, da so imeli kot novoustanovljena stranka nekoliko več težav kot stranke, ki se napajajo iz državne malhe. A le to. O financah SMS kljub poročilu ne vemo skoraj nič. Morebiti bodo računski sodniki zvedeli kaj več... Černjak zaupa Diaciju V predvolilnih dneh naj bi bili po ljubljanskem študentskem naselju in fakultetah delili SMS-ovski volilni material. Raznašalci naj bi bili imeli na napotnicah napisano delo za ljubljanski ŠOU. Nepravilnosti zanikajo tako v upravi ŠOU v Ljubljani kot v SMS. Predsednik stranke dodaja, da ni bil vodja volilnega štaba, zato ne ve, kdo vse je raznašal plakate. Je pa "podpisal kup napotnic, ki smo jih potem tudi plačali, a dvomim, da bi za to opravilo koga najel še kdo iz ŠOU". Černjak zanika tudi, da bi bili mariborska in ljubljanska struja v SMS sperti, prav tako domnevni signal premiera dr. Janeza Drnovška, naj v stranki, ki sicer ni v koaliciji, a naj bi jo v parlamentu podpirala, uredijo vrste. O domnevni ponudbi Marku Diaciju, naj izstopi iz stranke in nadaljuje kot neodvisni poslanec, predsednik SMS ne ve ničesar. Diaci je po Černjaku sposoben poslanec, njegova preteklost v Šoumu pa, tako mu je zagotovil in Černjak mu verjame, čista. Uspeh SMS (zdaj naj bi stranka, ki je nastala letošnjega julija, imela okrog 8000 članov) gre v nos "kakšnim podmladkom", je prepričan predsednik SMS. Morda je kdo kaj zameril tudi mariborski študentski organizaciji, pravi, in bi mu ustrezalo, če bi se stranki zalomilo že na začetku. Vanessa Čokl, Branka Bezjak, Rok Kajzer, Alenka Penjak pod sliko Dominik S. Černjak Marko Diaci